

Міністерство освіти і науки України
Вінницький державний педагогічний університет
імені Михайла Коцюбинського

Факультет історії і міжнародних відносин
Центр дослідження повсякдення

за партнерського сприяння
Інституту історії України НАН України
НДІ селянства та вивчення аграрної історії
Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького
ГО «Вінницьке історичне товариство»

X Всеукраїнський науково-теоретичний семінар з
циклу «Повсякдення: візії та смисли»

НАШЕ (ПОСТ)КОЛОНІАЛЬНЕ МИНУЛЕ / СУЧАСНЕ В ОПТИЦІ ПОВСЯКДЕННЯ

16-17 квітня 2026 р.

ПРОГРАМА

Вінниця-2026

Оргкомітет семінару:

Наталія Замкова – доктор філософських наук, професор, заслужений працівник освіти України, в.о. ректора Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського

Алла Коломієць – доктор педагогічних наук, професор, проректор з наукової роботи Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського

Олег Мельничук – доктор історичних наук, професор, декан факультету історії і міжнародних відносин Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського

Ольга Коляструк – доктор історичних наук, професор, завідувач кафедри культури, методики навчання історії та спеціальних історичних дисциплін, керівник Центру дослідження повсякдення Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського

Геннадій Боряк – доктор історичних наук, професор, член-кореспондент НАН України, заступник директора Інституту історії України НАН України з наукової роботи

Юрій Зінько – кандидат історичних наук, професор, завідувач кафедри всесвітньої історії і міжнародних відносин Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського

Іван Романюк – доктор історичних наук, професор, завідувач кафедри історії України Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського

Наталка Жмуд – кандидат історичних наук, доцент, заступник декана факультету історії і міжнародних відносин з наукової роботи Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського

Сергій Корновенко – доктор історичних наук, професор кафедри археології та спеціальних галузей історичної науки, директор НДІ селянства та вивчення аграрної історії Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького

ПОРЯДОК РОБОТИ СЕМІНАРУ

09.01 – 09.15 – підключення до семінару (платформа Google Meet). Реєстрація учасників конференції

09.15 – 9.30 – організаційні питання

09.30 –17.00 – доповіді, виступи, обговорення

Регламент доповідь, виступ – 12-15 хв. коментар, репліка,
доповнення – 3-4 хв. питання, відповідь,
пропозиція – 2-3 хв.

Підключення до семінару (обидва дні)

<https://meet.google.com/fio-mdve-vez?authuser=0&hl=uk>

Модератор семінару – Ольга Коляструк

Секретар семінару – Наталія Тарабан

День перший:
16 квітня 2026 р.
четвер

Платформа 1

**СУЧАСНІ (ПОСТ)КОЛОНІАЛЬНІ СТУДІЇ Й УКРАЇНСЬКА
СОЦІОКУЛЬТУРНА АНТРОПОЛОГІЯ: ТЕОРЕТИЧНІ І
МЕТОДОЛОГІЧНІ РАМКИ І ДІАЛОГИ, КРИТЕРІЇ, ПРОБЛЕМИ,
ПЕРСПЕКТИВИ**

ОЛЬГА КОЛЯСТРУК (Вінниця), *д. і. н., професор, зав. каф. культури, методики навчання історії та спеціальних історичних дисциплін Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського*
Радянські палімпсести і деколонізаційні діалоги гуманітаріїв

АНТОН ЛЯГУША (Київ), *к. і. н., доцент, академ. директор ОП «Дослідження пам'яті та публічна історія» (маг.), Swedish Distinguished Professor*
Колоніальне після колоніалізму: пам'ять радянського в просторі між інерцією та змінами

ОЛЕНА СТЯЖКІНА (Київ), *д. і. н., професор, пров. наук. співробітник Інституту історії України НАН України*
«Зозулині діти»: як (не) відбулося націотворення «великоросів»

ТЕТЯНА БОРЯК (Вільнюс, Литва), *д. і. н., доцентка історичного факультету Вільнюського університету, дослідниця*
Студії Голодомору та колоніальна совєтська/російська імперська оптика: викривлення та вихолощення історії Голоду 1932–1933 рр.

ЄГОР БРАЙЛЯН (Полтава), *к. і. н., доцент кафедри історії та археології Луганського національного університету імені Тараса Шевченка*
Новітня методологія дослідження історії деколонізації та дослідження української діаспори у Великій Британії під час холодної війни

ЮЛІЯ ЄРЕМЕНКО (Харків), *аспірантка історичного факультету Харківського національного університету ім. В. Каразіна*
Український націонал-комунізм і радянська модернізація: постколоніальний погляд на політичні альтернативи

СЕРГІЙ СЛОБОДЯНЮК (Житомир), *аспірант історичного факультету Житомирського державного університету імені Івана Франка*
Редукція української історії у націонал-комуністичній схемі Матвія Яворського: колоніальний контекст

Платформа 2
РАДЯНСЬКА СОЦІАЛЬНА МІФОЛОГІЯ:
КОНЦЕПТИ І ПРАКТИКИ, ЛІФТИ І ПАСТКИ,
ДОСВІДИ І ПАМ'ЯТАННЯ

СЕРГІЙ КОРНОВЕНКО (Черкаси), *д. і. н., професор кафедри археології та спеціальних галузей історичної науки, директор НДІ селянства та вивчення аграрної історії Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького*

Український національний наратив селянської революції початку ХХ ст. у лещатах практики радянської історичної міфотворчості 1920-х – 1980-х рр.

ЛАРИСА ЯКУБОВА (Київ), *д. і. н., зав. відділу історії України 20 – 30-х рр. ХХ ст. Інституту історії України НАН України, член-кор. НАН України*
Справжній радянський нацмен vs буржуазний націоналіст: тоталітарна дихотомія як спосіб життя

НАНІ ГОГОХІЯ (Полтава), *к. і. н., доцентка кафедри історії та археології Луганського національного університету імені Тараса Шевченка*

Міф «громадянської війни» у творах для дітей 1920-1930-х рр.: література як зброя

РОМАН ПОДКУР (Київ), *к. і. н., ст. наук. співробітник відділу історії державного терору радянської доби Інституту історії України НАН України*
Радянська міфологія чекізму: ідея, діяльність, персони

ЛІЛІЯ ЦИГАНЕНКО (Ізмаїл), *д. і. н., професор кафедри історії Ізмаїльського державного гуманітарного університету*

Емоційний режим страху як основа радянської міфології влади: досвід Буджаку (1944–1956)

АЛЬБЕРТ ВЕНГЕР (Дніпро), *к. і. н., доцент, завідувач кафедри всесвітньої історії Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара*

Пам'ять про безборонні жертви нацизму в радянській Україні

ВОЛОДИМИР ТАРАСОВ (Харків), *к. і. н., доцент, завідувач кафедри фотомистецтва та операторської майстерності Харківської державної академії культури, докторант ЛНАМ*

Радянське, нерадянське та антирадянське прикордоння харківської фотографії 1970-х – 1980-х рр.

ТЕТЯНА МЕЛЬНИЧУК (Вінниця), *к. і. н., доцент кафедри культури, методики навчання історії та спеціальних історичних дисциплін Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського*

Переосмислення радянського повсякдення в старших класах: постколоніальна оптика

Платформа 3

САМОУСВІДОМЛЕННЯ УКРАЇНСЬКИХ ІНСТИТУЦІЙ ТА ЕЛІТ У РЕАЛІЯХ ЖИТТЯ / ВИЖИВАННЯ / ПРОЖИВАННЯ (НАЦІОНАЛЬНИЙ, ДЕРЖАВНИЙ, РЕГІОНАЛЬНИЙ, ЛОКАЛЬНИЙ ВИМІРИ)

НАДІЯ ГОНЧАРЕНКО (Київ), *ст. наук. співробітниця Інституту культурології Національної академії мистецтв України*

Творчість бойчукістів упродовж 1920-х – 1930-х рр.: між радянською соціальною міфологією і політичною практикою

НАТАЛІЯ КУШКА (Вінниця).

В'ячеслав Мерзляков: віддане служіння музиці в умовах радянського режиму (1920-ті – 1970-ті рр.)

В'ЯЧЕСЛАВ ЛІТИНСЬКИЙ (Вінниця), *доктор філософії в галузі історії та археології, учитель Вінницького ліцею № 22* **Насилля як цінність та професійна чеснота слідчих НКВС у 1937–1938 рр.**

Платформа 4

ЕКОНОМІКА УРСР І ГОСПОДАРСЬКИЙ ДОСВІД УКРАЇНЦІВ: КОНТРАВЕРСІЯ СПАДКУ І ПРОЦЕС РЕНОВАЦІЇ

ВІКТОРІЯ ВЕНГЕРСЬКА (Житомир), *д. і. н., професор кафедри історії України Житомирського державного університету ім. Івана Франка*

Економіка престижу в умовах планової системи: речі як соціальний капітал у радянській Україні

ОЛЕГ МЕЛЬНИЧУК (Вінниця), *д. і. н., професор, декан факультету історії і міжнародних відносин Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського*

Від “дістати” до “заробити”: трансформація повсякденних господарських практик від УРСР до сьогодення

ОЛЕКСАНДР АНДРОЩУК (Київ), *к. і. н., ст. наук. співробітник Інституту історії України НАН України*

Ностальгія на продаж: коротка історія комерціалізації радянського минулого в пострадянській Україні

Підсумки першого дня.

День другий:
17 квітня 2026 р.
п'ятниця

Платформа 5

РАДЯНСЬКЕ ЯК ЩОДЕННА СПАДЩИНА В СУЧАСНОСТІ

РОМАН ЛЮБАВСЬКИЙ (Харків), *к. і. н., в.о. завідувач кафедри історії України*

Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна

Соціалістичні міста в УСРР: ідея, реалізація, спадщина

ІННА ЧЕРНІКОВА (Харків), *к. і. н., доцент кафедри історії України*

Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди

Ревіталізація радянських індустріальних об'єктів: між комерційним використанням та збереженням історичної пам'яті

ЮРІЙ КАГАНОВ (Запоріжжя), *д. і. н., професор, завідувач кафедри новітньої історії України Запорізького національного університету*

Між «днем визволення» та днем громади: трансформація (пост)радянських святкових практик у сучасному Запоріжжі

ВІКТОР ДРОЗДОВ (Ізмаїл), *к. і. н., доцент кафедри історії та методики її навчання Ізмаїльського державного гуманітарного університету*

Меморіальні ландшафти в повсякденному житті населення Буджака: радянські та сучасні практики пам'ятання

ЮРІЙ ЗІНЬКО (Вінниця), *к. і. н., професор, завідувач кафедри всесвітньої історії і міжнародних відносин Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського,*

(Не)потрібна спадщина: радянські пам'ятники в культурному ландшафті сучасної Вінниччини.

НАТАЛКА ЖМУД (Вінниця), *к. і. н., доцент кафедри культури, методики навчання історії та спеціальних історичних дисциплін Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського,*

АНАТОЛІЙ ВОЙНАРОВСЬКИЙ (Вінниця), *к. і. н., доцент кафедри культури, методики навчання історії та спеціальних історичних дисциплін Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського*

«Радянське» у буденній свідомості українців крізь призму настроїв українців в умовах війни (за польовими матеріалами Вінниччини 2022–2023 рр.)

НАТАЛІЯ ШЛІХТА (Київ), *PhD*, к. і. н., професор кафедри історії Національного університету «Києво-Могилянська академія»

Релігійне життя в умовах російсько-української війни: складнощі духовної деколонізації

**Платформа 6 КОЛОНІАЛЬНЕ (ІМПЕРСЬКЕ / РАДЯНСЬКЕ) У
БУДЕННІЙ СВІДОМОСТІ ПЕРЕСІЧНОГО УКРАЇНЦЯ**

АЛЛА КИРИДОН (Київ), д. і. н., професор, заслужений діяч науки і техніки України, директор Державної наукової установи «Енциклопедичне видавництво»

Присутність відсутнього: радянське у пам'яттєвих практиках

ТЕТЯНА КАРОЄВА (Вінниця), д. і. н., професор кафедри культури, методики навчання історії та спеціальних історичних дисциплін Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського

Рецепція етно мозаїк автобусних зупинок: досвід крізь призму постколоніалізму

ОЛЬГА КАКОВКІНА (Дніпро), к. і. н., доцент кафедри всесвітньої історії Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара

«Russian tyre factory» у радянському Дніпропетровську: міфи, пам'ять і ностальгія про майже забутий радянсько-британський проєкт

ОКСАНА ГОДОВАНСЬКА (Львів), к. і. н., зав. відділу соціальної антропології Інституту народознавства НАН України, доцентка кафедри історії, музеєзнавства та культурної спадщини Національного університету «Львівська

Політехніка»

Радянське «самодіяльне мистецтво»: між державним контролем і турботою

Платформа 7

**ЖИТТЄВИЙ СВІТ І ЦІННОСТІ: (ЗАГАЛЬНО)ЛЮДСЬКІ,
НАЦІОНАЛЬНІ, ОСОБИСТІСНІ**

ОЛЕНА БОРЯК (Київ), д. і. н., ст. наук. співробітник відділу етнології Державного наукового центру захисту культурної спадщини від техногенних катастроф

Життєвий світ, цінності, самоусвідомлення: трансформації під час війни (усні свідчення мешканців деокупованої Київщини)

ІВАН РОМАНЮК (Вінниця), *д. і. н., професор, зав. кафедри історії України
Вінницького державного педагогічного університету імені
Михайла Коцюбинського*

**Сільська родина як соціокультурний осередок збереження українських
традицій**

ВІКТОР КОСАКІВСЬКИЙ (Вінниця), *к. і. н., доцент кафедри культури,
методики навчання історії та спеціальних історичних дисциплін Вінницького
державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського*
**Радянські звичаї та обряди: спроба використання (пристосування)
народної звичаєвості у новій обрядовості**

ОЛЕНА ДЬЯКОВА (Харків), *к. і. н., доцент, провід. наук. співробітник ОКЗ
«Харківський науково-методичний центр охорони культурної спадщини»* **Зміни
у харківській топоніміці після 2014 року**

ОЛЕНА ТАРАН (Київ), *к. і. н., ст. наук. співробітник Інституту
мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. М. Т. Рильського НАН
України*

**Пам'ять про Другу світову війну в громадському просторі: традиційні
методи та новітні технології (на прикладі Тиврова Вінницької обл.)**

НАТАЛІЯ ВОРОНЧУК (Турбів), *ст. вчитель, вчитель-методист КЗ
«Турбівський ліцей №2 Турбівської селищної ради Вінницького району
Вінницької області»*

**Формування культури пам'ятання загиблих в російсько-українській війні
серед учнівської молоді (на прикладі Турбова Вінницької обл.)**

Підсумки другого дня

ЗАГАЛЬНІ ПІДСУМКИ СЕМІНАРУ